

Posudek oponenta bakalářské práce

Posudek k bakalářské práci Jakuba Novotného: „Paleogeografické aspekty impaktní události Ries“.

Studium impaktních struktur je vysoce aktuální a to nejen vzhledem ke své podstatě související s katastrofickými událostmi provázejících jejich vznik, ale i z hlediska paleogeograficko-stratigrafického, kdy se využívá principu časově jasně definované a ohraničené události, během které vznikají tektity a jiné produkty impaktu, které se pak stávají součástí sedimentů, jež je pak možné časově zařadit.

hodnocení formální stránky

Předložená bakalářská práce má včetně seznamu literatury 47 stran, 2 převzaté tabulky a 16 přetištěných obrázků. Práce je rešeršního charakteru a její text je rozdělen do 8. hlavních kapitol: Úvod, Geologie a geomorfologie oblasti Ries, Popis impaktní události, Následky impaktní události, Lokality výskytu vltavínů v Čechách, Diskuse morfostratigrafického významu vltavínů, Závěry a Seznam literatury. Je třeba konstatovat že názvy kapitol ne vždy korespondují s jejich obsahem.

Samotná struktura textu není příliš šťastná a lze to demonstrovat na celé řadě níže uvedených případů. Fakticky značná část textu popisující geologické charakteristiky je obsažena v celé další řadě kapitol (a podstatné části textu) a tak se text vyjadřuje ke stále stejnému hlavnímu tématu, přičemž je roztažen do kapitol, kde by jej vzhledem k jejich názvům čtenář nečekal. Příkladem za všechny je kapitola "Kráter", která na třech stranách pojednává o geologické stavbě výplně kráteru. Obdobné je to u kapitoly "Klasifikace impaktních útvarů", která je fakticky celá věnovaná geologii - petrografii. Stejným problémem nelogicky uspořádaného textu jsou i pasáže textu o přemístěných horninách v důsledku impaktu, které jsou řešeny na str. 19 (je řešena hmotnost vyvrženého materiálu) a pak v jiné kapitole na straně 22-23 (je řešen objem). V Kapitole 1.1. "Téma a cíle práce" zbytečně obsahují části, které do takto definovaného odstavce nepatří a které by naopak měly být součástí charakteristiky území (odstavce 2,3,4,5). Rovněž řazení odstavců v kapitole 1.2 není logické a pasáž o situaci a současných podmínkách by měla být spíše v úvodu kapitoly. Rovněž nepochopitelnými jsou zmínky o odlesnění Německa jako celku, které však nejsou vůbec specifikovány pro popisovanou oblast a tudíž pro práci nemají žádnou hodnotu. Dále se v této kapitole opakují stejná sdělení o osídlení, která byla zmíněná v kapitole 1.1. Tato ne zcela promyšlená struktura textu se pak negativně projevuje i v jeho celkovém vyznění, včetně absence skutečné diskuse a závěrů (viz níže). Faktickou chybou je zařazení subkapitoly "Západomoravské vltavíny" do kapitoly "Lokality výskytu vltavínů v Čechách". Čechy jsou historická územní jednotka stejně jako Morava, které jsou vzájemně disjunkční a tedy jedna nemůže obsahovat druhou.

Abstrakt by měl obsahovat vlastní výsledky práce, což bohužel neobsahuje.

Až na několik výjimek jsou věty dobře formulované, nicméně přesto se v práci objevují nejednoznačná sdělení a chybné formulace (str. 25, 29, 30 atd.). Např. mohl by autor napsat jak se kráter Ries liší od "průměrné situace" a co onou průměrnou situací je (viz str. 8). Nepochopitelně působí věta "Podrobná geologická stavba a morfologické detaily impaktního kráteru Ries nejsou dosud známy", která je umístěna za pasáž, kde autor stavbu kráteru popsal a rovněž i existující literatura toto popisuje". K formálním nedostatkům patří občasné užití plurálu majestatis místo obvyklého psaní v neosobní rovině trpného rodu, jak je pro odborný styl příznačné.

Korektní formulací není zcela jistě "kopcovitý reliéf" (str. 10, 41).

Nevhodný je odkaz u obr. 10, kde je uvedeno, že legenda k tomuto obrázku je u obr. 9. Legenda je nedílnou součástí obrázku.

hodnocení práce s literaturou

Dle seznamu literatury autor pracoval s 26 cizojazyčnými zdroji, přičemž při popisu "geologie a geomorfologie oblasti Ries" se opírá zejména o Pohla et al. (1977) a to v poměru 14 : 3 citacím z jiných zdrojů (nebyly započteny 3 citace, kde je společně Pohl et al. a jiní autoři). Co se týká označení zdrojů, z nichž autor přebíral informace, pak lze říci, že fakticky nelze určit u rozhodných informací odkud je Jakub Novotný čerpal (str. 9,10,11,12,13,16,18,21-27,31-34 atd.; je vyznačeno oponentem v manuskriptu bakalářské práce). Od strany 20 lze pak říci, že citace jsou v textu roztroušeny spíše nahodile. Toto považuji za zásadní problém, který ukazuje, že autor ne zcela dobře chápe podstatu a účel citací.

hodnocení argumentace, interpretace a odborného přínosu

Práce je bohužel prezentována jen jako sumarizace informací a pominu-li absenci citací u zjevně převzatých sdělení (která by jinak měla být brána jako autorova), pak vlastní autorovy argumentace fakticky v práci chybí. Z toho plyne, že práce nemohla přinést kombinací stávajících informací nová zjištění. Bohužel autor nepřistoupil k rešerši tvůrčím způsobem, což mu fakticky znemožnilo napsat skutečnou diskusi. Text, který

je za diskusi vydáván je jen z části shrnutím opakujícím předešlá sdělení a z části pokračování výpisu lokalit výskytu vltavínů z kapitoly 5. Toho je si autor zřejmě vědom, neboť i název jeho "diskusní" kapitoly "Diskuse morfostratigrafického významu vltavínů" nekoresponduje s definovaným cílem, tj. popsat a zhodnotit fyzickogeografické aspekty impaktní události Ries a změny v oblasti dopadu impaktoru". V části závěry by měly být závěry autora, avšak v předložené práci tomu tak není. Jde opět o rekapitulaci a závěry jiných autorů. S výjimkou čtvrtého odstavce z celkových pěti žádný do závěru nepatří. V onom čtvrtém odstavci autor postupuje tak, jak měl postupovat ve zbývajících čtyřech odstavcích. Možná by smyslu práce prospělo, kdyby se jeden ze tří jmenovaných problémů snažil hlouběji rozpracovat a vyřešit.

Rozhodně nelze souhlasit s obecným tvrzením autora, že: "Fáze vyhloubení kráteru nastává při úplném odpaření meteoritu, které způsobila...". To by znamenalo, že po dopadu tělesa nikdy nezbude alespoň část jeho hmoty. To by samozřejmě odporovalo základním principům vývoje terestrických těles, ale i realitě, kdy jsou pozorovány zbytky dopadnuvších těles a o jejich prvky je obohaceno okolí.

Mohl by autor vysvětlit smysl 2. a 3. celé věty na straně 40 u druhé varianty zdůvodnění absence výskytu vltavínů (opět chybí citace, resp. pokud má jít o vlastní vývod, chybí jakékoliv zdůvodnění) mezi jihočeskými a západomoravskými lokalitami. Ví autor, kde ležela a jak se vyvíjela linie mořského břehu od dopadu příčinného asteroidu. Mohl by tento vývoj pobřežní linie popsat?

hodnocení splnění cílů v zadání práce

Zhodnotit, zda cíl, který si definoval autor, je splněn, je velmi složité, neboť autor při jeho definování fakticky zkopíroval obecně stanovené cíle ze zadání. To, že jsou v zadání nastaveny cíle obecněji je běžné a je v pořádku. Nicméně v samotné bakalářské práci by tyto obecné cíle měly být konkretizovány. Zde bych se autora zeptal, co rozumí oněmi fyzickogeografickými aspekty impaktní události, které to mají být a jakým způsobem chápe jejich navázání na impaktní událost. Protože budeme-li chápat tento pojem v celé šíři, pak některé složky FG nebyly v práci vůbec zohledněny. Stejně tak sensu stricto by měly být popsány FG charakteristiky před impaktem, při impaktu a pak po impaktu, což opět v práci takto není, alespoň ne pro všechny složky FG.

Shrnutí hodnocení:

Fakticky autor při řešení práce zůstal na půli cesty, provedl sumaci literatury zabývající se impaktem Ries a distribucí vltavínů, ale fakticky nezasadil studovaný jev do hlubšího fyzickogeografického kontextu, i když jisté náznaky tímto směrem lze v práci vysledovat. To se bohužel projevilo i na slabé diskusní části. Zároveň by práci prospělo změnit strukturu, která by jasně vyprofilovala směr, kterým autor jde a lépe pracovat s citacemi.

Pozitivním faktem je, že zpracovaná část literatury představuje solidní základ do dalšího výzkumu, na němž se dá stavět.

Na základě hodnotících kritérií bakalářských prací lze tuto práci **doporučit k obhajobě**, s klasifikací **dobře** za textovou část.

zpracoval: RNDr. Marek Křížek, Ph.D.

Katedra fyzické geografie a geoekologie PřF UK, Albertov 6, Praha 2, 128 43